

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA:

Nagy-uj-utca Jóna-ház, 1704. sz. alatt.

Ide intézendő a lap szerkesztéséhez minden közlemény. Kéziratok s levelek vissza nem adandók. Bérmentetlen levelek csak ismert kézektől fogadhatók el.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 10 frt. — Félévre 5 frt. — Negyedévre 2 frt 50 kr. — Egy óra 1 frt.

HIRDETÉSI DÍJ:

Öt-hasabos peltisor egyezel hirdetésért 5 kr. — Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. — Nyilvántartás 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

Kutasi Imre könyvnyomdája, Főpiacz, Sz. Nagy Károly-ház.

Ide küldendő a lap anyagi részét illető minden közlemény, ugyint az előfizetési pénzek, a kiadás körüli panaszok és a hirdetések.

Debreczen, febr. 17.

A horvát tartománygyűlés 30 szöveggel elfogadta a regnicolaris bizottság előterjesztését s ezzel az új kiegyezés Magyar- és Horvátország között biztosítva van.

Az egy hétig tartott vitában sok keserű szó hangzott, elfojtott gyűlölet és nyílt ellenségeskedés szava Magyarországot ellen; a horvát ellenzék kiöntötte minden mérgét, a magyarok zsarnokságáról, elnyomatásáról, hazájuk lealáztatásáról panaszkodtak, emlegették az 1848-iki időt, a mit pedig jobb volna nem emlegetni, hivatkoztak rá, hogy ők mentették meg a Habsburg dinasztia, dicsekedtek, fenyegetőztek, költögettek a Jellasics ércszobrárt, hogy álljon újra élőkre s annyi badarságot összefecsegték és olyan hősi kedvök kerekedtek, mintha másodszer is megakarnák próbálni az ozorai dicsőséget.

Szerencsére ez a vitézkedő oppositio, amár uton utján kiabálja, hogy csak ő képviseli igazán a horvát nemzetet (épen mint a mi szélső balunk a magyar), az országgyűlésen sokkal csekélyebb mind számára, mind értelmi képességére nézve, hogysem döntő súlyt gyakorolhasson annak elhatározásaira. Zajongni, dühösködni a magyarok ellen, tapsokra ragadni a karzatot s fölkellesíteni a tizenhat éven alul levő ifjúságot, ennyire képes a horvát szélső bal, egyébre nem.

Hál' istennek, hogy egyébre nem, mert a mennyi politikai bölcseséggel van ellátva, ha tőle függne, hát cseppet sem habozna meggyújtani a házat a feje fölött, abban a reményben, hogy a magyarok majd odaégnék. Ez az örjögő párt kész volna újra szövetkezni a reakcióval, csakhogy nekünk árthatson. Nekik rögeszméjük, hogy Horvátország csak az válik javára, a mi Magyarországnak kárára válik s az ilyen rögeszmében szenvedéssel hiábavaló minden vitakozás. Erre nincs orvosság, az időre kell bízni, míg ez a vad faj kivesz.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája

Az istvádi molnár.

Rabló történet. Irta P. Szabó E.

(Folytatás.)

Pár hó előtt kissé megszüntek a gyakori rablások, de az utóbbi hónapban a tisztelt zsvány urak megint csak elkezdtek a mesterségüket folytatni, s alig múlt el nap, hogy valami vakmerő rabló — bravúr híre föl ne zaklatta volna nyugalmából a társadalom őrszemét — a hatóságok.

Különösen kijutott a mulatságból a csendbiztosoknak, meg a panduroknak, szolgabíró, alispán, publicum, mind csak ezeket hajszolta. Tegnapi Balaton mellett, ma Sümegen jártak a rablók, oda kellett utánok baktatni s mire a helyszínre értek, már jött a híre, hogy Kanizsa környékén raboltak ki egy menkü gazdag gyapju-kereskedőt.

Lehet képzelné, hogy ezeketán tekintetes Sallay Gerzson csendbiztos urak milyen ádáz jukedve lehetett; töltvén már a negyedik éjszakát a nyeregben, hegyen-völgyön, éhen szomjan szaladgálva.

Hanem most az egyszerű biztosra fogta a dolgot. Már ez előtt egy órával hiteles értesítést kapott czirkáló legényei egyikétől, hogy a pályi csárdában gyanusidegen emberek vannak. Ezek nem lehetnek mások, mint a fent tisztelt zsvány urak, s ha nem is valamennyi, legalább a nagyjai; ezektől majd rá ismerni a többire is.

A derék csendbiztos tehát a sok kipótólandó fáradság dacára is lassanként bele disputálta magát szokott kedélyhangulatába, s a szükséges stratégiai intézkedéseken járta eméjét, hősi bátorsággal tekintett a jövendő ködös homályába.

Mert hogy kivesz, arra alapos reményünk lehet. A józan belátás már most is mindinkább tért nyer. Az ellenzék minden hüho és lárma mellett, a nemzeti hűség s a tömeg vak szenvedélyének fölizgatása mellett sem bírt 17 szavazatnál többet kiszorítani a kiegyezkedés ellen. Hiábavalónak bizonyult be az a számítás, hogy a higgadt többséget majd elriasztják. Hiába kiáltották reájuk, hogy hazatérnek; a többség megvevő mosolylyal felelt az argumentációnak erre a nemére.

Az egész dologban az a legfurcsább, hogy míg a zágrábi tulzók az ő embereiket vádolják gyöngeséggel, gyávasággal, hazatéréssel, a miért bele egyeztek, hogy a horvát képviselők száma a magyar országgyűlésen 40-ben állapítsák meg, holott a világos törvény értelmében a határvidék bekebelezése után joguk lett volna a megszáporodott lakosság számához képest 60 képviselőt küldeni; addig a mi magyar ellenzékünk a Tisza kormányt s a szabadelvű pártot halmozza el szemrehányásaival, hogy miért engedte a horvát képviselők számát megszáporítani. Világos, hogy a kormány és párta elárulta a hazát s eladta a horvátoknak, hogy szavazataik által biztosítsa magának az uralom fenntartását.

A különbség a mi érdemes ellenzékünk s a horvát szelbaliak közt csak az, hogy míg ezek larmájának van legalább valami alapja, addig a mieinkének egy szikrányi alapja sincs. Ha a horvát ellenzék elégedetlen a miatt, hogy a tartománygyűlés küldöttjei oly engedékenységet tanusítottak a magyarok iránt s lemondtak az 1868-iki kiegyezési törvény 33. §-ában biztosított képviselők számáról, azt legalább érthetni; de ha a mi ellenzékünk zugolódik e miatt a kiegyezés miatt, azt már józan eszű ember valóban nem értheti meg.

Hisz az említett törvény 33. §-a világosan kimondja, hogy a határvidék bekebelezése után a horvát képviselők száma a közös magyar országgyűlésen a megszáporodott lakosság számához képest 60 képviselőt küldeni; addig a mi magyar ellenzékünk a Tisza kormányt s a szabadelvű pártot halmozza el szemrehányásaival, hogy miért engedte a horvát képviselők számát megszáporítani. Világos, hogy a kormány és párta elárulta a hazát s eladta a horvátoknak, hogy szavazataik által biztosítsa magának az uralom fenntartását.

Egy helyen az országgyűlés egy keskeny határú tér el jobbfelől, melyet rozsaút hid köt össze az országúttal.

Mikor a kis napos a hidhoz ért, éles futty hallatszott a hid alól.

— Te vagy az Aczélos? — szólt a csendbiztos elfojtott hangon, lehajolva lovaról.

— Én vagyok csendbiztos ur! — felelt egy hosszú, kopott szürke bundába burkolt ember. előbva a hid alól.

A vilámfény egy pillanatra megvilágította elbűnt alakot, — kibén folsmerjük Aczélos Pistát, az elűnt Rebus boldogtalan vőlegényét. A szür alatt a zalamegyei pandurok egyenruháját viselte.

Mikor a sikeresen üldözésközl visszatarétek az üldözők, Pista elvált a falujabeliktől; nem szólt senkinek semmit, hanem halavány, bánatos arczáról le lehetett olvasni, hogy ez vagy a menyasszonyával, vagy sohasem tér vissza a faluba.

Hagyták meenni, úgy is hasztalan lett volna a marasztalás.

Pista pedig egyenesen Egerszegnek tartott, ott beállított a megyeházára és felcsapott pandurnak. A csendbiztos örömmel felvette csapatjába a jól megtermett, értelmes fiút, annál inkább, mert a saját lován jött s nem kívánta, hogy a vármegye lássa el loval.

Ettől a naptól fogva Pista lett az utonállók után a legnagyobb buzgósággal puhatóldozó pandur. Szentül hitte, hogy ha kéreke-reithetik az oly régóta garázdálkodó zsványokat, nyomára jönnék elvesztett menyasszonyának. Ez a hit rögeszmévé vált nála s ez tette kitűnő pandurrá. Éjjel-nappal áruhába öltözve bebarangolta az erdőket, mezőket, szőlőlőd-zott mindenfelé s ha egy idegen embert megpillantott, sddig el nem vesztette a nyomát, a mig biztos tudomást nem szerzett kiletéről, szándékáról.

gyűlésen a megszáporodott lakosság számához arányosítva lesz megszáporítandó. A horvátok tehát itt világos törvényre hivatkozhattak s követelheték volna annak végrehajtását; mi nem hivatkozhattunk egyébre jmint a méltányosságra, mely ama törvény betű szerinti végrehajtása által nagy csorbát szenvedne. Így állt a kérdés: a szó szerinti jog egy 1868-ban meggondolatlanul alkotott törvény folytán a horvátok részén volt s ennek dacára a Tisza kormánynak sikerült oly kiegyezkedést hozni létre, hogy a horvátok lemondtak e törvény által biztosított jogokról s bele egyeztek, hogy képviselőik száma a magyar országgyűlésen 20—25 helyett, a mennyivel száporodniok kellett volna, csak 6-tal szaporítottassék.

Igy igazította helyre Tisza Kálmán egy korábbi kormány és korábbi országgyűlés tulságos engedékenysége által elkövetett botlást s így biztosította a magyar törvényhozás természet a horvát invasio ellen. Hanem azért a mi derék ellenzék lapjaink csak hadd kiabálják, hogy Tisza Kálmán összeesküdött a horvátokkal s elárulta a hazát.

— Az osztrák magyar-serb kereskedelmi szerződés a mint hírik, megkötöttet.

— A horvát országgyűlésen a regnicolaris bizottság jelentését 47 szavazat 23 ellenében elfogadták.

— H-Dorog kérvénye a kérvényi bizottság előtt. A kérvényi bizottság tagjai osztatlan tetszéssel fogadták a görög szertartásu katolikusok kérvényét, melyben eszednek, hogy Dorogon mint a görög katolikus Magyarországi metropolisában püspöki szék és kaptalan állítsassék. A bizottság a következő határozati javaslatot terjeszt a ház elébe: „a vallás- és közoktatásügyi miniszter felhívatik, hogy a magyar egyházjog által megszabott lépéseket mielőtt tege meg, hogy a magyar görög katolikus hitközségek részére Dorogon vegyes püspöki szék és kaptalan állítsassék.

— Képviselőválasztás. Két jelöltje is van a tabi kerületben a függetlenségi pártunk.

Ily előzmények után találkozunk tehát Aczélos Pistával.

— No, mi újság fiam? — kérde a csendbiztos, a mint Pista a hid alól előkerült.

— Ott vannak csendbiztos ur a csárdában — szólt a fiú teljes biztonsággal. A mióta hírt adtam rólok, folyvást itt kullogok s egy lélek se távozhatott el, hogy észre ne vettem volna.

— Emberül van fiam — mondá a csendbiztos, s egeregetve a legény vállát s ezzel a többiekhez fordult.

— No legények csürökre! Tudjátok, hogy a nemes vármegye mindgyökötöknek 100—100 pengő forintot fizet, ha sikerül ezeket az akasztófa-virágokat megcsipnünk. Töröljétek hát ki a pis-lantóitokból az álmot, aztán vigyázza, előbb ti hármzan Aczélossal mentek s ott a bokrok felé húzóva hátulról kerültök a csárdához. A többi velem jön. A lovakkal itt marad egy legény. Minden ember hason csuszva közelíti meg a csárdát. Pisztolya, csákány a kézben legyen! Előre!

E parancsra mindnyájan leszálltak lovaikról. Egy legény átvette a lovakat s az országút tulfelén levő ligetbe vezette. A derék csendbiztos pedig minden tekintet nélkül hasra vágta magát, példáját követték a legények is s csakhamar minden nesz nélkül eltűntek az éj sötétben.

De alig haladtak nehány lépé-t, a csendbiztos egy elfojtott sziszegő futtyel jelt adott a megállásra s halk hangon magához hívta Pistát, a ki épen a bokrok közé akart bekaparodni kis csapatjával.

— Fiam Aczélos, — szólt a csendbiztos susogva — mielőtt megmászán ezt a czeherest, azt szeretném ám tudni, hogy nem fogunk-e megint csizmadiát? Mert jóllaktam már az ostobaságokkal; ma itt, holnap amott járnak a betyárok s mire oda érünk, hát rátalálunk egy csoport békessége emberre. Az

Az „Egyetértés“ távirata szerint ujabban ifj. Csorba Edét kérték föl jelöltül. A másik jelölt tudvalevőleg Miklós István. A választás e hó 24-én lesz a kétségtelen, hogy a kormánypárt jelöltje Fekete Lajos győzelmével fog végződni.

— Széll Kálmánról azt hallja az „E—s“ hogy a politikától teljesen visszalép s tevékenységét inkább az egyesületi tevékenységnek szenteli.

Országgyűlés.

— A képviselőház. —

Budapest február 16.

A ház mai ülésén egy kis polemia hozott némi elevenséget a különböző lanylán folyó tárgyalásba. Okot rá Szilágyi Dezső adott kin ma ismét megtörtént az a szerencsétlenség, melytől minden nagy tehetsége mellett sem tud szabadulni. Erdeskedett a miniszterelnökkel szemben, mire Baross Gábor felett igen sikerült. Szilágyi Dezső következő felszólalásában igyekezett ugyan enyhíteni első szavainak benyomását s ezt elismeréssel említjük, de ugyanekkor Baross ellen fordult, a mire az utóbbi sem maradt adós a felelettel. Ezzel az incidens be volt fejezve. A közvetlenül lerovandó illetékekről szóló törvényjavaslat, a bizottsághoz visszautasított §§ kivételével, végig tárgyalatván, Oródy Pál miniszter válaszolt Madarász Józsefnek az állami gépgyár ügyében hozzá intézett interpellációjára, azután Helfy Ignác z terjesztette elő interpellációját a görög török kérdés ügyében. — Kiadatik a miniszterelnöknek.

A pénzügyminiszter pedig két törvényjavaslatot nyújtott be: 1. az 1881-ik évi állami költségvetésben mutatkozó hiány fedezéséről, és 2. az 1880-ik évi VIII törvényczikk 1-és §-ának módosításáról.

Lak- és költözködési viszonyaink.

DEBRECZEN, február 16.

II.

A társadalmi élet egészséges fejlődésére, melynek alapját a család képezi, első sorban szükséges, hogy a lakosság egészséges, világos, kényelmes és olcsó lakásokhoz jut-hasson.

Nálunk a viszonyok úgy fejlődtek, hogy lakások tekintetében a legmostohább állapotok uralkodnak.

Debreczen városában eredetileg mindenki csak saját maga részére épített lakást. Csak midőn az tapasztaltatott, hogy mások is ke-

egész vármegye kaczag rajtunk s ha az éjjel is bakot lövünk, meg nem maradunk Zalavármegyében a csufolódástól.

— Nem kell tőle félni, szólt a fiú önértéssel. Olyan igaz, hogy láttam őket, mint a milyen igaz, hogy Aczélos Pista a nevem.

— No hát ki vele, mit láttál?

— Alkonyat óta itt rejtőzködtem a hid alatt s láthattam a mint egyenkint vagy párosával áthaladtak a hidon az emberek. Lebettek vagy tizenötven, a sötétben — persze nem sokat láttam, hanem mikor már jóskösig nem jött senki, akkor kímáztam a hid alól a bokrok közé kerütem s négy kéz láb minden zaj nélkül eljutottam a csárdá ablakáig.

— Nos! nos!

Az ablak valami vastag ruhával volt beakasztva, a min nem lehetett keresztül látni.

— Teringettél!

— Hanem én addig emelgettem a feje-met, a mig egy kis nyílást találtam az ablak-ráma, meg az ablakra akasztott ruha közt, azon a nyíláson be lehetett látni az ivóba.

— Süsd ki hamar, mit láttál?

— Keveset, de mégis eleget. Sokan ültek az asztal körül, de az arcaikat nem láthattam, hanem láttam az asztalra kirakva tömördek mindenféle rablott holmit. Arany órák, arany-láncok, gyűrűk, egy balom arany és ezüst pénz, csak úgy csillogtak a mécs világ-gánál, bizonyosan osztagoztak a gazemberek.

— A meglehet, de hátha elmentek azóta.

— Mondtam, hogy egy élő lélek sem jött ki azóta a csárdából; szemmel tartottam folyvást.

— Elég! — szólt a biztos nagyot pödörve hosszú bajuszán. — Induljunk! Hanem azt megmondom Aczélos, hogy kutyá lánczos adtát, szíjját hasitok a hátadól, ha megint csizmadiát fogunk.

(Folyt. köv.)

resnek lakást és azt jól fizetik, építettek az udvarokon rosszabbul roszabb ideiglenes hajlékokat, a pillanatnyi szükség fedezése céljából.

Nem a gazdagok, nem a tőketulajdonosok és elsőrendű hitelképesek építettek bérházakat, kik tulajdonképen arra hivatva voltak, minthogy ők nagy tőke és olcsó hitel mellett egyedül képesek jól, olcsón és czélszerűen építtetni, hanem nagyobbára az alsóbb osztályú birtokosok építették be udvaraikat, kik kisebb tőkékük kamatait 8-10 %-ra kénytelenek felszámítani és ha hitelre szorulnak, a nevezett kamatlábon alól pénzhez nem juthattak. Ebből magyarázható azon sok aprócsoprt házaszkák létele 2-4 utcai ablakokkal és évtizedről évtizedre hozzá töltött alacsonyabb és ismét alacsonyabb udvari és kerestéppeltelekkel a szegény, lenézett lakók számára.

Hogy ily körülmények közt a lakosoknak a legnyomorultabb lakásokat mérleg drágán — drágábban mint a fővárosban — kell megfizetni, nem lehet csodálkozni, hisz közgazdasági axioma: hogy minden tárgyának árát nem annak valódi értéke, hanem az előállítás költsége képezi.

És a mi figyelmen kívül nem hagyandó, azon körülmény, hogy nem használván fel czélszerűen a rendelkezésre álló telket sem hosszban és szélességben, legkevésbé pedig magasságban, a lakásokat nem az épület — mert az épület vajmi keveset ér — hanem a telek drágítja meg.

Általános rossz szokásnak nevezhető az is, hogy a konyhák és kamarák a pinczével, nem pedig a lakásokkal építettek egy szívon. Ezáltal nemcsak a nöcselések kénytelenek legnagyobb részét sötét, nedves, egészségtelen földalatti helyiségekben tartózkodni, hanem az élelmi szerek is elromlanak. Mit használhat a friss levegő, a jó nagy udvar, ha szűk, alacsony, nedves vagy plane földalatti lakókba kell nagyobbára tartózkodniuk?

A pénz eddigi drágaságát tekintve értem, hogy kevés embernek volt hajlandósága tőkésítés céljából saját pénzét vagy hitelét nagyobb bérházak építésére fordítani. Jelenleg azonban, midőn a pénz olcsó, a forgalom laundt és a földbirtokos 30-40 évi törlesztésre 4 1/2 %-os pénzeket kaphat, azon ok teljesen megszűnt, mely gazdagabb polgárait a bérházak építésétől visszatartotta.

Mindéddig azon panasz volt leginkább halható, hogy nincs hitelünk, drága a pénz és ez megbenjíja fejlődési képességünket. Jelenleg azonban nem mondhatja azt senki. Van pénz és van hitel, de kevesen vannak a hivatottak közt is, akik a kedvező constellációt akar egyéni, akár társadalmi célokra felhasználni igyekezzenek. Ha manna hullana az égből, hiányozna a kanál és ha Isten különös kegyelméből a manna mellett még kanál is hull, hiányzik a kéz, mely hozzá nyulna.

A hitel oly kedvező gazdasági tényező, oly hajtó-erő, mint az eső és napfény a földmívelésnél, mint a malomkerék a vízésés, a vasutaknál és gőzhajókánál a gőz. Azon nemzettek, kik az olcsó hitelt fel tudják használni, jobban boldogulnak, mint azok, kik az aranyt és ezüstöt a föld színén találják. Az arany és ezüst csak egyszer váltható be; de a hitel folytán mozgásba jövő munka kiapadhatlan forrása a gazdaságnak, jólétnek és civilizációnak.

Hogy egy két ezer hivatalnok, tanár, iparos, kereskedő, katonatiszt és magánzó van, kik bérházakra vannak utalva, azt a népszámlálás után kétségbe vonni nem lehet. Ezek majd mindannyian kénytelenek keresetük egy negyedét, néhol egy harmadát is rosz és kényelmetlen lakásra fordítani, holott normalis

körülmények közt ezen első rendű szükségletre, legfeljebb tiszta jövedelmünk 1/6 részét volna szabad átengedni, hogy a többi részét jövedelmünknek élelmészre, ruházatra, művelődésre, szellemi élvezetekre, nevelésre és megtakarításra lehetne fordítani.

Minthogy azonban a többi természeti szükségleteket sem lehet nélkülözni, kénytelen az iparos, kereskedő és más munkás jóval drágábban dolgozni, a fix fizetésű hivatalnok pedig vagy a koplalás, vagy az adósság csinalás veszedelmes mesterségéhez folyamodni. A drága lakások az általános drágaságnak alapját képezik. És azt mindenütt lehet tapasztalni. Ha a lakhelyek olcsók, akkor aránylag minden olcsó, ha a lakások ellenben drágák, akkor minden egyebet drágán kell megfizetni.

Igaz, hogy még csak 20 évvel ezelőtt, a lakhelyiségek számára nézve kevesebbek, kényelem és olcsóság tekintetében még mostohább állapotban voltak és hogy mind a mellett nemcsak hogy beértük velük, hanem azon felül még a nagyvásároknak jövő ezereket meg ezereket is lehetett hét száma elhelyezni. De ezek ellenében az is igaz, hogy a vásárra jövő közönségnek mérleg drágán kellett megfizetni minden maroknyi helyet, melyből a lakókat ki szorították. És ez lehet a többiek közt egyik nyomós oka annak, hogy a debreczeni nagy vásárok annyit veszítettek és folyton veszítenek jelentőségükből. Annyi nélkülözést, kellemetlenséget csak addig hajlandók az emberek szenvedni, míg gazdagon kifizeti magát. És részéről hajlandó vagyok azt hinni, hogy nagy vásáraink — habár a vasutak, táviratok és utazók azoknak gyengítésére hatottak — még sem szűntek volna meg oly hirtelenül és minden oldalul, ha a vásári közönség olcsóbb és kényelmesebb elhelyezéséről és élelmészéről gondoskodva lett volna.

Leginkább jellemzi Debreczen városának mulasztásait a multban, ha a vásártéren romba dőldező vadregényes épületeket szemléljük, melyeket a nagykereskedők kényszerűségből felépíteni és oda hagyni kénytelenítettek.

A lakás kérdése igen fontos életbevágó tényezője minden városban, fejlődésének alapja és omegája. Mi sem emelheti fel annyira a város emelkedését, mint az építkezés. Láttam nem rég Kolozsvárt szép, ódon épületeivel, egy fényes multnak tükrét. Kérdésközeimre azt válaszolták, miszerint ott oly ritkán építenek, hogy szintén bálmulják, midőn valaki háza tetejét javíttatja.

Mit használ nekik egyetem, mit fővárosi czim, ha nem építenek, ha a lakások oly drágák, hogy mindenkit visszaríasztanak. Ily város sem népesség, sem jólét tekintetében nem haladhat, ha a kormány által még annyira degedgettek is.

Kedvező forgalom években tudvalevőleg kiváló előszeretettel házakat építtettek, óhajtván részint pénzt mintegy erősebb kötelelékekkel magához lánczolni, részint pedig oly momentumot felállítani, mely őt tulleve, még későbbi időkben is reá emlékeztessen.

Es nem lehet tagadás benne: A ház nem oly folyékony tőke, mint a pénz és a mellett, hogy a polgári tekintélyt emeli, nagyobb hitelt képez a készpénznél.

Azt mondják, minek építsünk a házat úgy is sokat veszítettek értékükből.

Veszítettek úgy, mint minden tárgy, a pénzt sem véve ki. De azért a jó háznak most is megadják az értékeket megfelelő árt, s csak a rosz és rozszant épületek számíthatnak egyedül a telek árára.

Zalai Márk.

Ahol a királyné mulat.

Magyarország királynéja pár nappal ezelőtt elutazott Angliába a rókaavadásatra, je-

lentők pár nappal ezelőtt s e hir elégséges arra, hogy közönségünk figyelmét Combermere apátságára, azon helyre fordítsuk, hol jelenleg a királyné tartózkodik.

Combermere apátsága Anglia kitűnő vadászó helyei között is elsőrendű helyet foglal el. A pompás gót styiben épült kastély park közepén épült s hatalmas hat-hétszázados fák veszik körül, miket fejse még nem érintett soha. Sűrű bokrai, buján tenyésző fűvében gyakori a róka, s a mellett megtérthetik a kastély közvetlen közelében bármikor is. Lord Combermere, a kastély mostani tulajdonosának atyja, egy parlamentben, mint Anglia történetében sokat emlegetett férfi volt. Rangban egész a tábornagy méltóságra tudott végődni, s Indiában sok dicsőséget aratott, még több vagyonra tett szert, mit földbirtok szerzésére fordított. Utazása alatt sok holmit gyűjtött össze, miket combermerei kastélyának muzeumában állított fel. E muzeum többnyire ind fegyverekből, ékszerkekből, diadaljelvényekből áll, sőt van közöttük egy ágy is.

Az elhalt lord nagy fekvőségét hagyott örökösire Indiában, s e jószágok megtekintésére utazott el a mostani tulajdonos. Ez ut által Combermere apátsága meg volt szerzhető ez időnyre királynénk számára, minthogy a királyné irlandi utazását ezuttal lehetlenné tették a körülmények. A kis kastélyhoz hosszú, széles fasor vezet; mögötte két angol mértföldnyit tö terül el, rendkívül kedvező tartalommal a halászatra nézve. A nagykapu át az angol kastélyoknál szokásos fegyverekkel gazdagon díszített előcsarnokba léphetni. A kastély többi termei, leszámítva a könyvtart és a nagy kényelemmel berendezett Dining-roomot, mind kisebb teriméjú. A kastély egy emeletes, a tető alatt van néhány padlásszobaszűz helyiség a cselédség részére.

A királyné a kastély jobb részében fog lakni, mely szűrény három szobából: étkező-álvószobából és salonból áll; — a kényelem lépten-nyomon a legtökéletesebb, fényűzés nem látható sehol, a burorok mind régiek és roccó-modorban készültek. A balszárnyban laknak Festetics grófné, Nopcsa báró főudvarmester és Liechtenstein Rudolf herceg. — Az istálló, mely harminc lóra van berendezve, valóságos remeke a csinnak és a rendnek; a királyné számára tíz lovat állítottak az istállóba; e lovak részben már megjárták Irlandot, részben most vásároltattak. A vadászatok alatt Sir Watin William Wynn falkáját — mely Angliában a legkitűnőbb — használják.

A vadászatokot úgy rendezték be, hogy a királyné hatszor áldozhat hetenkint kedvec mulatágnak. A királyné reggel 8 órakor reggelizik első ízben, s ha az idő kedvezőtlen kikocsikázik a találokzóra, hol már vár rá a szomszéd földesurakból és uril világ előkelőiből álló társaság. Ott lóra ülnek s megkezdik a vadászatot. mely addig tart, míg a róka farkát, mint diadaljelvényt le nem vágják, délutáni 3 óránál azonban sohasem tart tovább a vadászat. Ha a vadászatot befejező pont nem fekszik nagyon távol a kastélytól, a királyné mindig lóháton tér haza.

A vadászatokon ez idén körülbelül 200-an fognak részt venni. A vadászat után a királyné és kísérete együtt ebédelnek a kastély éttermében. A királyné ezuttal april kezdetéig marad Angliában; a vadászatokon mindg sötét ruhában vesz részt és sportzerű cylinder kalapot visel. Combermere Abbey közvetlen közelében fekszik Liverpoolnak és Manchesternek.

Külföld.

A német birodalmi gyűlést megnyitották. A trónbeszédnek a külügyi politikára vonatkozó része így hangzik: A német birodalom, valamennyi külföldi államokkal békés és jó-

„Az isteni műzsák, hogyha virhatnának, Naevius költőrt könyárt hullatnának, Kit mióta a sir sötét keble elnyelt, Feledik Rómában a római nyelvet.“
Muntha csak a mi Kisfaludy n k Rákosi „Szántó“ já hallanók.
„Pest Budáról sok nép kijár.
Nyelvünk is alig érti már.“ stb.

A jó hazafiak látták a veszélyt s igyekeztek azt megakadályozni. Nem késtek a derék ifjabb Scipio Africanus körül csoportosulni s elkezdtek gondolkodni a nemzet jövő sorsa felett, olyafomán mint nálunk egyszer a Kazinczy körül csoportosult nyelvjutók. Azt jól tudták, hogy a nemzetnek művelődésre s ennélfogva a külföldi irodalomra és műveltségre szüksége van s egész lelkesedéssel karoltak fel mindent, mi azokban szép, jó, nemesítő volt: de a görög izlést, finomságot és alaki szépséget úgy szerették volna maguknál meghonosítani, hogy a nemzeti szellem és hazafias irány ne szenvedjen miatta csonkulást.

Utjába álltak azért a veszedelmes áramlatnak, mely a nemzeti nyelvet együtt az ősnemzeti szokásokat, erkölcsöt, vallást, s magát a családi életet is romlásra fenyegette. — Ezek közt volt az ifju költő Lucilius is. Mit tehett volna hasznosabbat, minthogy költői lánglelke hevét irodalmi műveibe öntse? Irni kezdett a romlának indult rómaiakhoz, valószínűleg olyan megdöbbentő hangon, mint a mi Berzesyink egykor a hajdan — erős magyarokhoz. — Ő a régi nemzeti satirák kritizáló természetét követte. A mit az idegen származásu, szűrény Ennius még nem merhetett, ő a lovagi családból származott, tekintélyes és a politikai téren is otthonos, előkelő ifju bátran tette. — Fülebe dörgött az elkorcsosult rut s y b a r i t á k n a k s egyenesen és határozottan megtámadta a politikai és

akaró viszonyban él. Kivált a szomszéd nagybirodalommal ápolit viszony megfelel ama bárátságának, mely a császár és azoknak uralkodói közt fennáll. Az európai atalmak közt nem csupán a béke fenntartása iránt uralkodik teljes egyetértés, hanem a közöttük folyó tárgyalások lényeges czéljait illetőleg sem léteznek elvi nézetkülönbségek. — Stolberg gróf, ki a trónbeszédet felo vasta, kifejezést ad a császár azon reményének, hogy a hatalmak egyetértésének sikerülni fog megakadályozni az európai béke partális megavarsát, mindenesre azonban azt annyira korlátozni fogja, hogy Nemetország és annak szomszédai megóvassanak attól.

A porta békés szándékot táplál, legalább Goeschek nagykövet azt a biztosítást kapta a török miniszterektől; hirlik, hogy Athénből hasonló biztosítások érkeztek. A nagykövetek Hatfeldt gróf megérkezéseig nem kezdik meg a tárgyalást.

London. A Daily News értesül, hogy Colley ezredes hétfőn este küldötte át a boerok békefelteletét, a melyek fölött a minisztertanács tanácskozott. A királyné nem fogadta a hollandi küldöttséget, mely kérvényt akart neki átnyujtani Transvaal függetlenségének helyreállítására érdekében. — A küldöttség ezuttal Granville lordhoz fordult és neki nyujtotta át az iratot.

Debreczen sz. kir. város bizottsági közgyűlése.

Debreczen, febr. 17.
A rendkívüli népes gyűlést főispán Mikolczi Lajos ur megnyitván, Simonffy Imre polgármester ur fájdalmas szível jelenti, hogy városunk egyik nagyhírű lelkésze Révész Imre f. hó 13-án elhunyt.

Polgármester ur iudityványára egyhangulag elhatároztatik, hogy az elhunyt nagy férfit emleket megörökítenő, annak elhalálozása feletti fájdalomnak jegyzőkönyvileg is kifejezés adassék s a bánatos özvegynek a város részéről hivatalból részvétirat küdssék.

Olvastatik a miniszteri leirat a budapesti francia fő és fumei alkonzulok kinevezéséről. Tudomásul vétetik.

Az 1881. évi városi költségeloirányzatát jóváhagyó miniszteri leirat, valamint az iparos iskola javára 200 frt segélyt adó leirat tudomásul vétetnek.

Jenei István alkaptány és Török Pál erdőmester elhalálozása folytán megürült hivatali állás betöltése iránt a szervező bizottság eddigi intézkedései jóváhagyatnak. A Jenei István alkaptány helyének Beer Kálmánnal lett betöltése általános helyeseltetik, sőt Magyar Gábor városi közgyűléseink egyik legbüzugobb tagja határozottan kijelenti, hogy szőben levő állásra alkalmasabb férfit keresve sem találhatunk volna. Megválasztatását óhajttja a városrendőri ügyeire valósgos nyereségnek tartja.

Az alkaptányi állás rendes betöltésére a jövő hóban tartandó rendes közgyűlés határozatlik meg.

Ezzel kapcsolatban Konthy József folyamodása az első alkaptányi állásért, mint teljesen jogosult kérelem megadatik.

Olvastatik a bizottsági és tanácsi javaslat a rendőri bejelentési hivatal felállítására ügyében. Hosszu vita után elhatározta a közgyűlés, hogy — a készített javaslat terjesztése mellett felir a belügyminiszterhez, miszerint e hivatal felállítására egy időre halasztassék el.

A tiszti ügyész negyedéves jelentése a városi peresügyek állásáról, a közigazgatási bizottság féléves jelentése, valamint az erdészeti ügyekben tett jelentés tudomásul vétetnek.

társadalmi fenyegető örvény felé mintegy vakon rohanó nagy tömeget.

Ó a maró guny orvos szerével, majd metsző késsével, sújt korbácsával, s láng pulosával állott elő, s nemes dühében nem kímélt senkit és semmit, a ki és a mi nemese érdekében irtani valónak látszott előtte. Az ő művei már valóságos tulajdonképeni satirák és pedig a mai értelemben vett úgy nevezett komoly satirák. — Ezzel elérkezünk negyedik kérdésünkhöz: kik voltak a római satira nevezetesebb művelői?

IV.

A római satira legnevezetesebb művelői s egyszerűságra a világirodalom legjelesebb satira írói Lucilius, Horatius, Perseus és Juvenalis voltak. Lucilius megkezdte, Horatius a virágzás tetőpontjára emeli, az ifju Persius folytatja, Juvenalis pedig befejezi e műfaj római irodalmát. — A többi satira költők ez óriásilag kimegasló négy alak mellett, úgy szólván tekintetbe se jöhetnek.

Lucilius természetessége bámulatos volt. Satirái a régi írók tanusága szerint 30 egész könyvet töltöttek be. — Róla a régi irodalom ismertetői és művelői a legnagyobb magasztalással szólnak. — Quintilianus őt minden többi satirai írónál többre becüli. Persius hatalmas bátorságát s tömört, határozott irányát dicséri, és a maga irodalmi modora s erélyes felszólalása mentsegeül azt hozza fel, hogy előde, a nagy Lucilius még jelesebb modorban s erélyesebben írt. Pl. nevezetes első satirájában így ír felőle: „Bezzeg Lucilius meg-megvagdalta a vá-

rost, S Lupust és Muciuszt szétmarcangolta fogával.“

(Folyt. köv.)

A rómaiak satira-költészetéről.

Népszerű felolvasás.

Tartotta Gergely Károly tanár 1881. jan. 21. (Folytatás.)

Ha már most ehaz némi felvilágosításul megjegyezzük, hogy a római libertismus a bérért szolgáló irnokot ép úgy, sőt tán még jobban lenézte, mint a mi a r m a l i s n e m e s e i n k csak nem régen is az általuk ugynevezett tintanyalót, továbbá, hogy a rómaiaknál a szolgálóm urát elhagyni a legnagyobb szégyennek tartották s a szőkevényre a leglealázóbb büntetés várt: méltán feltűnhetik, — mily élesen visszavágta a scriba gunyját az egyszerű vadlóhoz és a szőnyalaku Cyclops-hoz hasonlított egyszerű ember.

Ilyen formák lehettek azok a gunyos egyveleg, melyekből a satira ered. Ezekből alakult lassan-lassan az ugynevezett fesceni vers, az ós saturnusi versalkat s a népies a tellani sziumi.

A latiumi közép ezeken nagyon kapott. — El is terjedtek országszerte. Róma építése után 302 évvel a XII. táblás törvény már szigorú büntetést szabott a személyeskedő gunyversekre.

Az anyaföld a maga keblén nőtt növényzetet buján termi. — Ügyes kertész felhasználja e természeti törvényt. A helyett, hogy idegen földről hozna magot, felkeresi a dudvát a mezőn, beviszi a kertbe apolás alá s nemes virágot fejleszt belőle. — A tövises vadrosabokor, egy kis szemecske beleoltása által, milyen szép illatos virágu rózsatővé lesz! Ilyen módon nemesedtek meg az idő folyamán az említett népies egyvelegek, melyek lassauként bizonyos szabályszertű alakot nyertek, tárgyaikat bizonyos helyhez és személyekhez kötötték s cselekvő személyek által megjelenítve adták elő.

Az ilyen egyveleg latinul satira commissationak azaz jólakott vagy megeltelt emberek dévajkodásának nevezetett. Később a satira nőneui melléknév mellől a commissatio főnév elmaradt s előállott a satira név, melyből az u n a k l r e változtatása folytán satira lett. — A t n u l ó k kedvéért megjegyzem, hogy azok, a kik a szőben az i helyett ypsilont írnak, a görög satyrosok szintén ilyen természetű játékaival hozták kapcsolatba az elnevezés eredetét, a mi ujabb időben, főként M o m s e n, P o l d a m a n, P e t e r m a n, és J u n g érveléseinek összehasonlítása folytán nem tartható helyes származatásnak. — Egyébiránt mind a latin satira, mind a görög satyros egy közös sanscrit szótörzsre (sá) vihető vissza s mindkettő „jólakott“-at vagy „megelt“-et jelent.*

E népies eredetű satirák helyett Livius Andronicus görög mintára készült sziműveket próbált behozni s az Etruriából bevitt művészi énekesek és tánczosok segítségével meg is kezdte honosítani a művészi drámát. — De a vidéki egyszerű nép sokkal jobban ragaszkodott a nemzeti eredetű népies satirához; elannyira, hogy mikor már rendes színtársulatok alakultak s a nevezetesebb ünepélyek alkalmával már azok szerepeltek: az ifjuság nemzeti érzülete úgy segített magán, hogy a rendes szimű bevégéztével előelő rántott egy-egy régi satirát, s utójútké (exodia) cím alatt rögtönözve eljátszotta. A nép közt pedig jellemzően bizonyítja ezt egyebek közt az ősi nemzeti irány egyik derék képviselőjének Naevius költemék sifeilirta, mely magyarul illyformán hangzik:

* Van a satira szónak többféle származtatása is. Pl. Dionedus Rhetor vagy a satira laux-tól, egy különféle gyümölcsösel telt cseészéről, vagy egy különféle alkatrészekből álló ételméről, vagy egy ve-gyes tartalmu törvényről származtatja.

A gazdasági iskola építése ügyében be- terjesztett bizottsági és tanácsi jelentés jóvá- hagyatik.

A czepléd utcai ártyúk tovább furatása egyelőre abban hagyatik, s a czepléd-utcán más helyen fog kut furatni, s csak az esetre fog amannak tovább furatása folytatni, ha az új furás eredményre nem vezetne.

Megállapították a legeltetési rendszabály s a Hortabágyon 10 kut ásátása elhatározták. Az apafai cservágyas egyelőre beszüntetetik.

A nagyzerdei katonai lövelde 200 föléli meghosszabbítása tárgyában beadott kérvény megadatik.

A bevehetetlennek bizonyuló közmunka tartozásokat a közgyűlés törölteti határozza el.

A debr. kir. kataszteri igazgatóság átirata, melyben tudatja, hogy igazgatónál Szunyogh Sándor ur nevezették ki. Tudomásul vétetik.

A nyugdíjintézet bizottsága tisztviselő tagokul Barc-ai István, Öry Samuel és Beke Imre választanak.

A József mégyetem köszönő irata az 50 ffr segélyért tudomásul vétetik.

Főispán ur Kö r n e r Adolf főkapitány ur jeles jogvezető fiát ifj. Körner Adolfot városi titkeletbeli aijegyzőknek nevezi ki. — A feles- ketés azonnal megtörtént.

A mai közgyűlés jegyzőkönyve szombaton délelőtt 10 órákor hitelesítették.

A TÖRVÉNYSZÉK ELŐTT.

Szabó József szandékos emberölési bűnyve. Debreczen. febr. 17.

Szabó József földesi illetőségű 20 éves, ref. vallású, irni olvasni nem tudó, nőtelen va- gyontalan, rossz jellemű család beavallotta, mi- szerint körülbelül egy hónap óta forgatta már fejében azt a gondolatot, hogy gazdáján Nagy Imrén bosszút álljon azért, hogy ez őt mindig pirongatta és szidalmozta s egy ízben meg is verte; azonban ezen hosszúját bottal vagy más hasonló eszközzel megveréssel végrehajtani azért nem merete, mivel félt, hogy ha gazdájá- jat úgy ütné meg, hogy tudna meg járni utáná- na, őt mint erős ember összemerőszolta volna. Mult évi ápril 30-án korán reggel gazdájá átlal ismét megszádatván, előbb a lovakat meg- itatni a kutra vite s visszatérte elhatározta, hogy gazdáját fölbüti, — a szekér mellé az- tán visszatérte azért határozta el magát a baltával vágásra, — mert észbe jutott, hogy ha az első csapás nem lenne halálos, ak- kor önmagát tenné ki a főbereknek, — fel- kapva tehát a szekér mellett volt baltát, az- aal a földön féloldalt fekvő gazdájá fejére oly erővel csapott, hogy az egészen a nyelgig be- hatolt a fejébe, azután meg több föltélenül ha- lálós ütéseket téve, addig vágta, míg telje- sen meg nem gőzödtöt arról, hogy már ha- lottá vált.

A kir. törvényszék Szabó Józse- fet a b. t. k. 279-ik §-a sulya alá eső szán- dékos emberölés bűntettért, 15 évi bört- önre ítélte. Mely ítélethez vádló, védő s vádlott is benyújtotta, — azonban ez ügy- nek a kir. ítéllő tábíához hivatalbeli fölterjesz- tése rendeltetett el. *

Okmányhamisítás. Csúrka János debreczeni lakos timár mester magán okmányhamisítási ügyé- ben a tegnapi megtartott végvágyalás alkalmá- val — kir. ügyész kérté vádlottat a bűn- tetőtörvény 401. és 403. §-ai értelmében bü- nösnek kimondani és két évi fegyháza eljü- tánia. A kir. törvényszék azonban vádlottat tagáda és bizonyítékok elégtelensége miatt felmentette.

Emberölés véletlenségéből. A helybeli kir. törvényszék tegnapi dél- előtt tárgyalta Birinyi Lajos h. pályi lakos 12 éves fia bűnyvet. Nevezett fia atyjának há- zánál fonásra több leány összegyűlt; este a fia elámosodván, leaktart feküdni a sutba. Anyja figyelmeztette, hogy ez ott levő fegy- vert tegye el onnan: — a fiu kezébe is vette a fegyvert, de nem etette, hanem tréfaból a 12 éves Szántó Zsófiának tartá s ezavakkal: „megöllek Zsófi” — a leányt előtte s az meg is halt. Vádlottat a vizsgálati fogság betudása mellett felmentették.

Napi hírek.

Irodalmi tisztesség. A „Debreczen” tegnapi számában következő sorok olvashatók: „A függetlenségi párt soha sem fogja utánozni a szabadelvű pártot, mely képes a város nagy káro- sodásával is számakkal tölteni be a fonto- sabb hivatalokat.” Az ily hangu polemikára sem lapunk sem a szabadelvű párt nem fog felelni, hanem magára a függetlenségi pártba s annak minden tisztességes tagjára bízuk, hogy ítéletet mondjon az ilyen irmodor fölött. Magára az ügyre néve pedig, melyről a „Debreczen” cikkke szót, igen alaposan és férfiasan megfe- lelt a mai közgyűlésen Magyar Gá b o r bizottsági tag.

A korcsolyázókat értesítjük, hogy a kor- csolyázó egyetel helyisége ismét a közönség rendelkezésére áll. A jég igen pompás s most épen most. Vasárnap valószínűleg zene is lesz.

Uj operette előadás lesz szombaton színházunkban. Becs ügy legelősebb ifju zené- seze Helmsberger irta. Czime „A k é t n e j ű g r ó f.” Ezen operette még folyást nagy közö- ség előtt adatik a budapesti népszínházban.

A kereskedő ifjak önképző egyesü- letének február hó 12 en tartott tanczyalmá- alkalmával az egyesületi pénztár javára felül- írtettek: Kaszanyitzky Szabó Teréz urnó 40 ffr, Antolovits Gyula 5 ffr, Bárvárt Károly Budapestről 5 ffr, Berger Henrik 1 ffr, Bey- nyács Emil 2 ffr, Biakk E. és Klein M. Bécs-

ből 5 ffr, Bulster Ágoston 3 ffr, Bodó Berta- lan H. Böszörményből 1 ffr, Csah Béla H. Böszörményből 1 ffr, Csiffy Lászlóné 4 ffr, Des Combes Henrik 5 ffr, Dospoly János 2 ffr, Dragota Ignácné 5 ffr, Fintner J. Bécs- ből 3 ffr, Forgách Károly 1 ffr, Fráter Gyula Veresről 4 ffr, Gschwindt-féle gyárigazgató- ság Budapestről 10 ffr, Grünfeld Márk Buda- pestről 5 ffr, öz. Hegyi Mihályné 5 ffr, Huber József 2 ffr, Jónás Lpót 5 ffr, Kardos László 1 db császári arany, öz. Kardos László- né 1 db császári arany, Kerekes Géza 2 ffr, Klimó Aurél 1 ffr, L. P. 2 ffr, Márton László 5 ffr, Dr. Mayer Endre Árokszállásról 3 ffr, Mayer Emil 1 ffr, Miskolczy István 3 ffr, N. N. 1 ffr, Pusztay Sándor 1 ffr, Rosen- berg Vilmos 1 ffr, Schönfeld Fülöp 2 ffr, Schwarz Máté 5 ffr, Sesztina Lajos 10 ffr, Siibenberg Károly Budapestről 5 ffr, Steinfeld Antal 5 ffr, Szabó Lajos 1 db császári arany, Szabó Sándor 5 ffr, Szabó Mihály 5 ffr, Szabó Kálmán 3 ffr, Szepessy Antal 5 ffr, Szentpéteri János 5 ffr, Szikszay József 10 ffr, Szilagy Peter Mihály 3 ffr, Szvoboda Jó- zsef 2 ffr, Tóth Sándor 2 ffr, Weichinger Károly 10 ffr, Weinberger Lajos 2 ffr, Zákó Soma Tokajból 5 ffr, Zádor Lajos 3 ffr. Ösz- senen 230 ffr és 3 darab császári arany. Midőn ezen összeget e helyen nyugtázní szerencsém van, fogadják érte önképző egyesü- letünk választmányá nevében szives köszöne- temet. Jánossy József pénztárnok.

Köszönetyilvánítás. Negyven évi szolgálatom jubilauma alkalmával közelből távobli üdvözletekkel s arczképekkel megtisz- tetelvéen, fogadják mindazok, kik rólam ez al- kalommal megemlékeztek s megtiszteltek, az ünnepély létesítésében részt vettek, vagy an- nak létesítéséhez hozzájárultak, őszinte s leg- bensőbb köszönetem kifejezését. Kelt Debre- czeuben 1881. február hó 16-án. Bieber Bern- át k. pénzügyi számtanácsos.

Színházlátogató közönségünkre felelte nagy élvezet várakozni. Já s z a y M a r i asz- szony a nemzeti színház kitünő művésznője ki- mult évi vendégművészek soha ki nem tör- röhető kedves emlékeit hagyott maga után, legközelebb városunkba jön s itt párszor fel- fog lépni. Hoza Istent!

Végkiárulás. A Salczman Lajos férfi- divatüzletében ma a végkiárulás megkezdő- dött. — Alig ment híre a megnyitáának, az olcsón vásárlók egész serege lepte meg.

Nyilt számadás. A helybeli polgári bort mérők által, az inséggel küszködő szegé- nyek javára rendezett s az 1881-ik év február hó 10 ik napján megtartott jótékony czélú bának bevételeiről és kiadásairól. A belépti jegyekből bejött összesen 250 forint 51 krajczár, felülfizetésekből 172 ffr 15 kr, összesen tehát bejött 422 ffr 66 kr, ezen ösz- szegből a kiadott költsék 159 ffr 48 kr, ki- vonatván, — marad a szegények részére 263 forint 18 krajczár. A rendező bizottság által el h a t á r o z t a t t o t t, hogy ezen emittet- szegből 200 ffr, tks főkapitány ur közé jö- tével, Papp László és Vilmos Lajos jelen le- tőkben, az inséggben szenvedő szegényeknek osztassék ki, — a fent maradt 63 ffr 18 kr pedig Papp László által, a városi szegények alapja javára adott összeg által. — Felülfi- zettek tks Szikszay József ur 20 ffr, tks főka- pitány Körner Adolf ur 3 ffr, ngs Gerzon Ödön 3 ffr, ifj. Biederman Eduárd 1 ffr, öz. Feké Istvánné 1 ffr, tks Barcsay István ur 1 ffr, Csicsó Lajos 1 ffr, Szalay István 1 ffr, Kopányi András 1 ffr, Fekete Mártoné 1 ffr, Kutassi Ferdinándé 1 ffr, Zöld István 2 ffr, Lukáts János 1 ffr, Kéki Istvánné 2 ffr, Komáromy György 2 ffr, M. Kiss István 2 ffr, Farkas István 1 ffr, Gödény József 1 ffr, Strausz János 4 ffr, Egy valaki 1 ffr, Vilmos Károly 2 ffr, Dr. Szántay Károly 1 ffr, Boldog István 1 ffr, Lu- bin Pál 1 ffr, Fabián Károly 1 ffr, Méhész Jó- zsef 1 ffr, Igaz János 1 ffr, Kiss József 1 ffr, Kaufman Lajos 1 ffr, Vilmos Lajos 1 ffr, Debre- czeni Sándor 1 ffr, Papp Mihály 1 ffr, Komádi István 1 ffr, Kállay József 1 ffr, Székelyhídi János 1 ffr, Csuja János 30 kr, Molnár András 3 ffr, K. Szabó János 50 kr, ifj. Berghoffer István 1 ffr, ifj. Fodor István 5 ffr, Erdélyi János 1 ffr, To- rók Lajos 1 ffr, Hubert József 1 ffr, Agyagos Já- nos 60 kr, öz. Harsányi Jánosné 2 ffr, Urbányi Ferencz 2 ffr, öz. Szabó Sándorné 2 ffr, Kállay Andrásné 1 ffr, Zombor Imre 1 ffr, öz. Gál An- drásné 60 kr, Bakos Józsefné 1 ffr, Nagy János 1 ffr, Jeney Sándor 30 kr, Balog István 1 ffr, Fehér Boi 1 ffr, Nagy Márton 1 ffr, Zicherman Herman 1 ffr, Ponor János 1 ffr, Egy valaki 50 kr, Ta- mássy Károly 1 ffr, ifj. Nikhádi N. 1 ffr, ifj. Papp Mihály 2 ffr, Tóth Sándor 1 ffr, Demeter Lajos 50 kr, Sclönfeld N. 1 ffr, Telek Demeter 1 ffr, ifj. Schenk Miksa 1 ffr, Jánosi Báltiné 2 ffr, Papp György 1 ffr, Molnár János 1 ffr, Guzman Róbert 2 ffr, Lux Károly 1 ffr, Csávásy Gyula 1 ffr, ifj. Stencinger Károly 1 ffr, Nagy Jozsef 75 kr, Vajda Károly 1 ffr, Egy valaki 1 ffr, Petrisin Jakab 1 ffr, Katz Lajos 1 ffr, Rubinger Rezső 1 ffr, Fröh- lich M. Gyula 1 ffr, Boda János 2 ffr, Szikszay Gyula 1 ffr, Kunz József 1 ffr, Raich Ferencz 1 ffr, Kállay Gyula 3 ffr, Markovits Károly 1 ffr, Vincze Lajos 2 ffr, Egy valaki 1 ffr, Lamprecht Frigyes 2 ffr, Egy valaki 20 kr, Márton Imre 2 ffr, id. Bánki István 1 ffr 50 kr, Áron Miksa 3 ffr, Kiss András 50 kr, Veichinger Károly 5 ffr, id. Böszörményi Pál 2 ffr, Kupezski József 5 ffr, Pethó János 1 ffr, Nagy István 1 ffr, Egy valaki 5 ffr, Ricz József 1 ffr, ngs Simonffy Samuel ur 2 ffr, Papp László 4 ffr, Papp Mihály 2 ffr, Pál János 3 ffr, Bíró János 1 ffr, Egy valaki 2 ffr. — Fogadják a t. felülfi- zetett urak és hölgyek, általában mindazok kik beces megjelentésükkel ezen jótékony czélú bánunknak ugy fényét mint sikerét elő segit- tették a szegények nevében a leghálásabb kö- szönetünket. Igazgató Papp László, pénztár- nok Papp Mihály, ellenőr Vilmos Lajos, jegy- ző Bíró János. ezen emittett 200 ffr a hely- beli inségek között, ezen folyó hó 19-ik nap-

ján, azaz szombaton a helybeli főkapitányi hi- vatalba fog kiosztatni.

— **Dr. Szécsi Emil** ma visszaérkezett vá- rosunkba.

— **Roppant hóviharokról** értesitének Oroszországból. Az orosz vasutak a hóvitaro- kor miatt egyelőre majd minden irányban be- szűntették a személy és áruforgalmat.

— **Halálozások.** Id. M a j t h é n y i László báró, Barsmegyének két ízben volt főispán- ja, 84 éves korában meghalt Budapesten. Te- metése szerdán délután volt az ujjvilág utca 15. számú háztlól — M a k s z i á n y i Ágoston nyugalmazott huszárkapitány s a keres- kedelmi akadémia titkára, hosszu szentvedés után f. hó 14-én esti 8 órákor, élete 55-dik évében meghalt. — **L a t i n o v i c s** Miksa Bács megye egyik legnépszerűbb földbírtokosa, Latinovics Gábor országgyűlési képviselő atyja folyó hó 13 kán hunyt el Baján.

— **Borzasztó rablójákoság.** Csetnek- ről írják: Rozsosznyán, Górnormegyében bor- zasztó rablójákoság történt és hat 13-án ér- jel. A nevezett község alsó malmában levő molnár és nejét meggyilkolták. A gyilkosok rémitő kegyetlelenséggel hajtották végre tettö- ket, s mindkét áldozatot borzastón eltorzi- tották. A molnár neje áldott állapotban volt, s midőn reggel 8 órákor az áldozatokat meg- találták, a gyermek még élt és mozgott az anya testében. A nyomozásokat Somogyi a rozsnyai járás erélyes csembiztos azonnal megindította, eddig azonban a tetteseknek semmi nyoma.

— **Betegápolónók tanfolyama.** A „veres- kereszt egylet” választmányának szűkebb kör- bi bizottsága tárgyalta a sebesült katonák ápolására kiképzendő ápolónók tanfolyama ügyet, s elhatározta, hogy a tanfolyam f. évi március 1-én vegye kezdetét és hat hónapra at tartson. A jelentkezőköt megkivánják, hogy 26-ik életkoruk befejezett akar férjes, akár hajadon, feddhetlen előéletű nők legyenek. A növendékek teljes ellátásán (élelem, lakás és ruha) kívül havi 6 ffr segélydíjat nyernek. A bejelentkezők Ivánka Imre orsz. képviselő és a „veres-kereszt” egylet gazdájához küldendők. E kiképzett betegápolónók béke idején meg- felelő zsoldban részesítettek s mint beteg- ápolók — megállapított fizetés mellett — egyes házaknál alkalmaztatnak, olykép, hogy az itt fizetendő díjak a „veres-kereszt” egylet pénztárát illetik. — Az ápolónók egyenruháját is megállapították már. Seté két színű, a vál- lon aól leérő s a felsőrüha felett viselendő gallért kapnak, melynek baloldali előrészen középpagyságu vereskereszt lesz; ehez járul egy fehér előtűző bőrvével, előrészen szintén vereskereszttel; fejükön pedig csokorba kö- tendő fehér kendőt, kezükön pedig kézelőt vi- senek. A végzett növendékek ruházata annyira tér el amazokétól, hogy ezek a fenti ru- hadarabok kivül egyenlő sőt kékszínű fel- sőrühát kapnak. Mindezen ruhanemekből 6-6 darabot láttatik el mindegyikük. — A Buda- pester. megújítandó tanfolyam — értesülésünk szerint — 33 növendékkel kezdetik meg.

— **Gyilkossági merénylet a fővárosban.** A tegnapi esti órákban a kerpesti uton Leichter vendéglőjébe egy férfi lépett és sört rendelt, noha a vendéglősnek rögtön tudtára adta, hogy pénze nincsen. A korcsmáros vona- kodott sört adni, mire az idegen ember azt mon- dta, hogy Tóth Józsefnek hívják s megmondotta lakását is. A vendéglős azonban ekkor sem volt hajlandó az ismeretlennek hitelt nyitni, mire Tóth felugrott s nagy késsel, melyet zsebéből vett elő, megrohanta a vendéglőt. A vendégek közül Szabó István a támadó elé állt s felkaria őt tartoztatni. De Tóth midőben a két Szabó felső karjába szurta s midőn ennek is segélyére siettek a vendégek, ezek közül még Bokor Já- nos is súlyosan megsértette. Az utcáról behi- vont rendőrség Tóthot elfogta s a kapitányi hivatalba vitte, míg Szabót a kórházba, Bokort pedig lakására szállított gyogykezelés végett.

— **Kutyabarát.** Egy ur, abból a genre-ből, mely a napokat és éjszakákat kávéházakban s más nyilvános salonokban szokta tölni, tegnapi egyik helybeli kis kávéházban reggelizett. A párolgó tej szagára figyelmessé tétetvén egy öle, barátságos modorban kerülgette a lak- mározót és farkának sokat kifejező csóválgatá- sával nyilvánította abbeli vágát, hogy a jelzett csemegéből ő is részesítessék. Az urat meg- hatotta e néma esedezés s jókedvűleg ada- kozott. — E közben igen megtetszett neki a módos ölebecske, s midőn távozóban volt, gal- léron kapta az apró vendéget s kabájta öblös zsebébe silyesztette. A zsákamány a szűk bür- tönben segélyért ugatott, mire egy asszonyág egyik távolabbi asztalnál figyelmes lesz s zse- bre dugott kendevce mentésére siet. Az érze- keny szívv kutyabarát el akart málni, de a dáma gyors kezei elfogják a futó kabátot. És lett a dologból egy csunya kutyakérdés, egy viharos patátia, mely az asszonyág chignon- jának megtépzásával s az arczulatjának össze- karmolásával végződött.

Különlélek.

A sógor a háloszobában. Az orosz trón örökös neje nem régen meglátogatta az egyik szentpétervári nőnevelő intézetet s ez alkalmal megzemlelte az intézet helyiségeit is. Anna Pavlovna az igazgatónő kézzégesen mu- tatgatta meg azokat. „Ez itt a fogadó-terem,” mond az igazgatónő s áthaladtak a termen. „Ezen két szoba leányaim, utána közös alvó- szobájuk következik.” Az említett helyisé- g padlója vastag szőnyeggel volt borítva s így a trónörökös neje nem hallotta, hogy előtte szo- báról-szobára menekül egy férfi. A nagyher- cegnő benyitott a szőnyegekkel dusan berit- tott alvószobába. A félhomály miatt a nagy- herczegnő az ablakhoz lépett s a függönyö-

ket szétvonni akarva, felsikoltott. Egy magas férfi-alak állott előtte, ki hebegve ejtette ki: „bocs. . .” „Fenség, szól ekkor az igazgatónő, e férfi nővéremnek férje, X. tanár, ki . . .”, „ki”, vágott közbe a kaczgő nagyherczegnő, „váratlan látogatásom által meglepetve, szo- báról-szobára menekült előlünk, végre azon- ban tovább nem mehetve, kényre-kegyre kény- telen megadni magát.” A szentpéterváriak sokáig mulattak a „sógor” rovására.

— **Férfi-e vagy nő?** Harminczkét éve — írja a „Cittadino” — hogy a keresztcsülék s a bába jelenlétében a trieszi San-Giusto-templomban egy leánygyermeket Mária Antonia névre kereszteltek. A gyetmek azóta jól előre haladt a korban, s most elhatározta, hogy a farsangon férjhez megy. Elment tehát a San-Giusto lelké- széhez s keresztelést kért; itt azonban ki- tűnt, hogy az anyakönyvbe Antonio Mária férfi- nev iratott be. „De hiszen én nő vagyok” — mond a leány. „Meglehet” — válaszol a lelkész — „de azon személy, kinek a keresztelést ki- vántja, az férfi”. „Ez tollhiba”, „Az is meg lehet, de ezen nem lehet segíteni. Az anyakönyv kija- vitását csak a püspöki consistorium vagy a papa engedheti meg.” „De nekem okvetlen férjhez kell mennem.” „Meglehet, de két férfi között az egyház nem engedheti meg a házassággötést.” „Az egyik keresztcsülé s a bába él még; azok tanuságot tehetnek mellettem.” „Meglehet, de én itt mit sem tehetek;” — folytatá a lelkész. Donna-Mária Antonianak tehát várni kell férj- hez menetelével, míg a püspöki consistorium az anyakönyv kijavítását elrendeli, a mi bizony nem kelemes dolog olyan férjhezmenendőnél, kinek 37 év előtti tollhibát kell kijavítatnia.

Időjárás február 16-án.

E u r ó p á b a n: A keleti tenger felől délre Magyarországra betérjedő nagy légnyo- márnak (768—670) magasiata (771—772) Nagy- várad és Temesvár között van. A depressziók (760) egyike a kontinens nyugati, másika dél- keleti részében van. Közép-Európában inkább délkeleti szelek mellett az idő meglehető, de- rült, száraz, fagyos.

H a z á n k b a n: Különböző irányú, rész- ben északnyugati, mérsékelt szelek mellett a hőmérséklet lejjebb, a légnymás pedig feljebb szállt. Az idő változott felhőzet mellett többnyire boros, részben derült, helyenkint csekély havazással a Kárpátok vonalában. A hideg északkeleten kisebb volt, mint a déli széleken

Közzgazdaság.

A budapesti terménycsarnok távsürgönye.

Buza ma mérsékeltén és ismét csak job- bára siláyabb minőségekben kínáltot. Mint- hogy a malmok, melyek e héten már jelentékeny vásárlásokat eszközöltek, készleteik további gyar- rapítására hajlandóságot nem mutattak, a forgal- lom korlátolt volt és alig rugott többre 6000 mmásznál.

Az árallás ezen körülmény dacára nem változott; szintugy az irányzat is állandóan szilárd maradt.

A déli tőzsédn kedvezőbb hangulat uralko- dott, különösen buza iránt, melynek ára 5 krral emelkedett.

Hivatalosan jegyztetett: Szokványbuza tavaszra 11.10

— 11.15. B á n s á g i t e n g e r i május—juniusra 5.86.—5.90.

S z o k v á n y z a b t a v a s z r a 6.35,— 6.40.

Piaczi árak a heti vásáron.

1 hectoliter buza	8.22—9.34
1 " kétszeres	7.08—7.72
1 " rozs	6.50—7.15
1 " árpa	3.42—3.74
1 " zab	1.96—2.44
1 " tengeri	3.50—4.06
1 " köles	3.74—4.06
1 " köles kása	8.94
1 " zsak burgonya	1.60
100 kilo szalonna	56, 57, 58.
100 kilo háj	56, 57, 58.

Érték és váltó-folyam a bpesti tőzsdén.

— Február 16. —

	Utolmó Árkelet.	Péna	Ára
Magyar vasuti kölcsön	128.—	128.25	
" 1869. keleti v. áll. kötv. 5%	85.25	85.50	
" 1873. " " ar. v. eab. "	102.75	103.—	
" 1876. " " arb. "	88.—	88.50	
" nyerevénykölcsön 100 ffr	112.25	112.50	
Tiszai és szegedi kölcsön 4%	107.50	107.75	
1871-ki magyar államkölcsön 5%	103.—	104.—	
1873-ki " " " " "	103.—	104.—	
Magyar aranyjár. adóm. 6%	110.25	110.40	
Földterhermentes. kötv. magy. 5%	97.—	97.50	
" " temesi "	95.50	96.—	
" " Horv. orsz. 5%	—	—	
" " erdélyi 5%	94.—	94.50	
Magy. jelz. urb. váltás. kötv. 5%	91.50	91.75	
Szőllődeszma váltás. kötvény	94.25	95.—	
Pestvárosi kölcsön 1870-ből 6%	108.50	109.—	
" " " 1871-ből "	108.60	109.—	
Budapesti kölcsön 1880.	99.75	100.25	
Magyar ált. hitelbank részv.	268.50	269.—	
Oszták magyar bank részv.	815.—	820.—	
Felső hazai takarékpéztár	4080—	4090—	
Magyar földhitelintézet záloglev. 5 3/4%	101.85	102.—	
" " " " 5%	100.45	100.75	
" " " " 4 1/2%	93.75	94.—	
Oszták hitelintézet sorajegy	180.—	181.—	
Cs. kir. arany (vert)	8.55	8.57	
Oszták magyar 8 ffr-os arany	9.36	9.37	
20 frankos arany	9.35	9.37	
Német bírod. bankjegy 100 m.	87.75	87.85	

Felelős szerkesztő: Kutasai Imre. Főszerkesztő: Vértel Arnold.

